

Miloš Milovančević

Inovacioni menadžment u e-poslovanju

MAŠINSKI FAKULTET U NIŠU

MAIN

MASTERING INOVATION

Tempus

Miloš Milovančević

INOVACIONI MENADŽMENT U E-POSLOVANJU

Mastering innovation in Serbia through development and implementation of
interdisciplinary post-graduate curricula in innovation management 544278-
TEMPUS-1-2013-1-RS-TEMPUS-JPCR

Disclaimer

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein

Niš, 2015

Naslov publikacije: **Inovacioni menadžment u e-poslovanju**
Štampa: Unigraf – X – Copy, Niš
Tiraž: 130 primeraka

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

004.7:339

005.591.6

МИЛОВАНЧЕВИЋ, Милош, 1978-

Inovacioni menadžment u e-poslovanju / Miloš Milovančević. - Niš :
Miloš Milovančević, 2016 (Niš : Unigraf-X-Copy). - 130 str. :
graf. prikazi, tabele ; 24 cm

Tiraž 130. - Napomene i bibliografske reference uz tekst. -
Bibliografija:
str. 129-130.

ISBN 978-86-919717-0-0

a) Електронско пословање b) Иновације - Технолошки прогрес
COBISS.SR-ID 22217806

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. ELEKTRONSKA TRGOVINA	3
2.1. Definisanje elektronske trgovine.....	4
2.2. Prelazak sa tradicionalne na koncept elektronske trgovine	5
2.3. Modeli elektronske trgovine.....	7
3. PRIMENA INTERNETA U TRGOVINI.....	11
3.1. Najnovija faza u razvoju elektronske trgovine-Internet	12
3.2. Strukturiranje asortimana roba i usluga na Internetu	13
3.3. Lokacija i dizajniranje maloprodajnog objekta na Internetu	16
3.4. Prednosti i nedostaci maloprodaje putem Interneta	18
3.5. Promocija u Internet trgovini	22
3.6. Plaćanje putem Interneta	23
3.7. Sigurnost trgovine na Internetu	25
3.8. Obim i struktura Internet trgovine.....	28
3.9. Budućnost trgovine na Internetu	30
3.10. Primer Internet prodavnice Amazon.com	31
4. SOCIO-EKONOMSKE IMPLIKACIJE RAZVOJA I PRIMENE ELEKTRONSKE TRGOVINE	36
4.1. Dostignuti nivo razvoja elektronske trgovine – karakteristični periodi	37
4.2. Informaciono – komunikacione tehnologije.....	37
4.3. Faze u razvoju elektronske trgovine.....	37
4.4. Konkurentna prednost elektronske trgovine	38
4.5. Da li će elektronska trgovina ugroziti tradicionalne institucije trgovine?..	39
4.6. Ograničavajući faktori razvoja elektronske trgovine	39
5. ULOGA DRŽAVE U RAZVOJU ELEKTRONSKE TRGOVINE ..	42
5.1. Međunarodne organizacije-koordinatori razvoja e-trgovine	42
5.2. Poverenje potrošača kao faktor razvoja elektronske trgovine	43
5.3. Kako zaštititi privatnost u elektronskoj trgovini	45
5.4. Zakonsko-pravna regulativa kao faktor razvoja elektronske trgovine	45
5.5. Kadrovi kao komponenta elektronske trgovine.....	47

**6. KOMPARATIVNA ANALIZA RAZVOJA
ELEKTRONSKE TRGOVINE U ZAVISNOSTI
OD KORIŠĆENJA INTERNETA..... 49**

**7. INOVACIJE U ELEKTRONSKOJ TRGOVINI
UZ POMOĆ RFID TEHNOLOGIJE 55**

7.1. Osnovne komponente RFID sistema.....	56
7.2. RFID transponder-tag.....	56
7.2.1. Izvor napajanja transpondera	58
7.2.2. Radne frekvencije transpondera.....	59
7.2.1. Čitanje sa transpondera i zapisivanje na transponder	60
7.2.2. Memorijski kapacitet transpondera.....	60
7.3. RFID čitač	61
7.4. RFID računar.....	64
7.5. Programator RF transpondera	65
7.6. Osnovne primene RFID tehnologije	66
7.6.1. Praćenje proizvoda.....	66
7.6.2. Maloprodaja i menadžment lanca snabdevanja.....	67
7.6.3. Kontrola pristupa za vozila / naplatu putarine	68
7.6.4. Bezbednost kontrole pristupa.....	69
7.6.5. Upotreba RFID za praćenje životinja.....	70
7.6.6. Medicinska industrija i značaj RFID u zdravstvu	71
7.6.7. Primena RFID u Ministarstvu odbrane SAD	72
7.6.8. Korišćenje RFID tehnologije u domaćoj praksi.....	73
7.7. Privatnost i bezbednost	75
7.7.1. Bezbednost RFIDSistema.....	76
7.7.2. Zaštita privatnosti podataka	78

8. TRENDVI I STANDARDI U RFID TEHNOLOGIJI..... 83

8.1. RFID standardi	83
8.1.1. ISO standardi	84
8.1.2. EPC standardi.....	85
8.1.3. Kina.....	86
8.1.4. EAN sistem, EPC i GS1.....	86
8.2. RFID trendovi	90
8.2.1. Novi i Poboľjšani Tag	91
8.2.2. Tagovi sa senzorima	91
8.2.3. Arhitektura za novu mrežu.....	91
8.2.4. Pad cena RFID taga	92

8.3. Budućnost RFID tehnologije.....	92
9. ELEKTRONSKO POSLOVANJE	97
9.1. Razvoj interneta, <i>web</i> tehnologije i elektronsko poslovanje	97
9.2. Elektronska trgovina	99
9.2.1. Pojam, karakteristike i istorijski razvoj.....	99
9.2.2. Transakcije u elektronskoj trgovini.....	101
9.2.3. Elektronsko bankarstvo.....	103
9.2.4. Sistemi elektronskog plaćanja.....	105
9.3. Prednosti i nedostaci elektronskog poslovanja.....	112
10. MOGUĆNOSTI ZA RAZVOJ V2S MODELA ELEKTRONSKOG POSLOVANJA U SRBIJI.....	115
10.1. Analiza faktora koji utiču na elektronsko poslovanje	115
10.1.1. Sklonosti kupaca	116
10.1.2. Stepen obrazovanja	116
10.1.3. Zakonska regulativa	117
10.1.4. Elektronsko plaćanje i elektronsko bankarstvo.....	118
10.1.5. Softverska industrija	118
10.1.6. Telekomunikacije.....	119
10.1.7. Usluge isporuke i saobraćajna infrastruktura.....	119
10.2. Značaj porasta upotrebe kartica za plaćanje u V2S modelu elektronskog poslovanja	120
10.3. Aktuelni pokušaji razvoja elektronske trgovine u Srbiji	121
10.3.1. Uvođenje PayPal usluge za stanovnike Srbije	121
10.3.2. Godišnja konferencija E-trgovina	122
11. PRIMERI V2S MODELA ELEKTRONSKOG POSLOVANJA U SRBIJI	125
11.1. <i>Technomarket</i> – prodaja električnih aparata	125
11.2. <i>WizzAir</i> – aviokompanija kao primer uslužne delatnosti	126
11.3. <i>Maxi Online Shop</i> – prodaja robe široke potrošnje.....	127
11.4. <i>CityBox</i> – prodaja muzičkih i drugih zabavnih sadržaja	128

LITERATURA

1. Efraim T., King D., Lee J., Liang T., Turban D. - Electronic Commerce (chapter 11 Electronic Commerce Payment Systems), Pearson USA, 2010.
2. Filipović V., Kostić M. – Marketing menadžment, Fakultet organizacionih nauka Beograd, 2007.
3. Filipović V., Ilić B. idr. – Menadžment i organizacija, Fakultet organizacionih nauka Beograd, 2012.
4. Jovanović R., Milovanović S. – Elektronsko poslovanje, Ekonomski fakultet Niš, 2010.
5. Jovanović R., Milovanović S., Radović O., Stanković J. - Poslovni informacioni sistemi, Ekonomski fakultet Niš, 2009.
6. Kenneth C L., Guercio Traver C. - E-Commerce, (chapter 6 E-commerce payment systems), Prentice Hall UK, 2006.
7. Kotler P., Keller K. – Marketing management 12th edition, Pearson Prentice Hall, 2006.
8. Petrović D., Mihić M. idr. – Menadžment i organizacija, Fakultet organizacionih nauka Beograd, 2011.
9. Stanković Lj., Đukić S. – Marketing, Ekonomski fakultet Niš, 2009.
10. Turban, E., McLean, E., Wetherbe, J., "Informaciona tehnologija za menadžment"(Transformisanje poslova u digitalnu ekonomiju), Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 2003, str.168.
11. Laudon, K.C.,Traver, C.G., "E-commerce" Busines Tehnology Society, Addison, Wesley, 2002, str.9.
12. Ćuzović, S., Ivanović, P., "Inovacije u trgovinskom menadžmentu", Ekonomski fakultet u Nišu, Niš, 2010.
13. Deitel, H.M., Deitel, P.J., "e-Business&e-Commerce" for Managers, Prentice Hall, 2001, str. 228.
14. Reynolds, J., "e-Commerce": a critical rewiew, International Journal of Retail&Distribution Management, Vol.4, No.3,2008, str.125.

15. Jelasi, T., Enders, A., "Strategies for e-business": Creating Value through Electronic and Mobile Commerce, Prentice Hall, 2006, str. 358.
16. Turban, E., "Electronic Commerce": A Managerial Perspective, NJ: Prentice Hall, 2002, str. 26.
17. Evans, R.J., "Strategijska uloga Interneta: marketinški pogled" (Uvodni referat objavljen u časopisu Nova trgovina, br. 1-2/2003, Beograd, str.6)
18. Lovreta, S., Radunović, D., Petković, G., Končar, J., "Trgovina (teorija i praksa)", Savremena administracija, Beograd, 2000, str. 248.
19. Turban, E., McLean, E., Wetherbe, J., "Electronic Commerce, A Management Perspective", Prentice-Hall, Inc., 2000, str.172.
20. Turban, E., Wilkinson, L., Fitzgerald, G., "Information Technology for Management", Viley, New York, 2002, str. 121.
21. Vitorović, B., "Elektronska trgovina", Čigoja, Beograd, 2001, str.94.
22. Turban, E., Lee, J., King, D., Chung, H.M., "Electronic Commerce, A Management Perspective", Prentice Hall, Inc., 2000, str.345.
23. Sellitto, C, Burgess S and Hawking P 2007, 'Information quality attributes associated with RFID-derived benefits in the retail supply chain', *International Journal of Retail and Distribution Management*, Vol. 35, No. 1, pp. 69-87.
24. Marković, N 2006, 'Napredniji naslednik', *Časopis Biznis&Finansije*, pp. 56-57.
25. Hofmayr, S 2005, "*Analysis and Comparison of the Potential of the RFID technology in US and European supply chains.*" Institut für Transport wirtschaft und Logistik.
26. Stoneking, A 2006, "*Department of Defense's Use of RFID Technology for In-transit Visibility, Asset Visibility, and its Return on Investment*", Bowie State University, Maryland in Europe
27. GS1 Srbija publikacije: EANCOM 2002 - Edicija 2008, DEO 1 – UN/EDIFACTD.01B, Verzija 4 sintakse
28. Korać, D 2005, "Savremeni sistemi za logistiku i distribuciju i RFID", Poslovna logistika br.